

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre 4
Negyedévre . . . 2
Egyes szám ára 16 fill.

ABONYI

UJSÁG

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Feljels szerkesztő és kiadó:

TEMESKÖZY GERZSON

Nyiltelek, hirdetési díjak és előfizetések, a szerkesztőséghez küldendők.

A királynál.

Felejthetetlen napom volt a koronázás napja. Nem pompája lepett meg, nem fényét bámultam. Két tekintetet kerestem én a koronázó templomban. A király és a királyné tekintetét. Mit beszél ez a két szempár? Hiszen azt mondják, hogy a szem a lélek tükré. Ebbe a két tükörbe akartam bele tekinteni, meglátni két elmének gondolatát, két szívnek érzését.

Megláttam! Jóság, megértés, szeretet csillant fel ebben a két tekintetben. Jóság, megértés, szeretet egy nemzet iránt, amely a szent koronával való eljegyzésénél lelkét adta oda ennek a két kiváló teremtnének.

Boldogan hagytam el a templomot. „Magyarország nem volt hanem lesz.” Ezek a szavak zsongtak, bongtak a lelkemben azóta szüntelenül. A vértenger felett, a mely országunkat, Európát elárasztotta, csillagok gyúltak ki a gonderhes szívek egén; sőtét éjszakánkban biztatást, súlyos helyzetünkben vigasztalást árasztva felénk. Ezek a csillagok a király és a királyné tekintete, két szív, minden szeretetének fényességétől tüzelő vonzalma.

Néhány nap előtt az a nagytisztség jutott osztályrészemül, hogy megjelenhettem a magyar királynál. Budán, a grandiozus méreteivel imponáló királyi palotában fogadta küldöttségünket. Azután, amit koronázása ünnepségén megsejtettem, a tisztelkedéskor már olyan otthoniassággal, szívemben olyan túláradó örvendezéssel jártam, keltem a szép palotában, mintha csak otthon lettem volna. Impozáns méretei, fejedelmi termeinek nagyszerűsége engem ugyan nem nyomott. Szabadon vettem a lélegzetet, szívem nem nyugtalankodott. Tudtam, hogy nem ábránd, nem álom, amit királyom tekintetéből a koronázáskor lelkem megsejtett, hanem szintiszta valóság. A legelső magyar ember otthonában vagyok.

Annál, a ki szívének jóságával betölti az egymás mellé sorakozó termék minden zugát. Mentem tehát elfogódottság nélkül előre. Tudtam, hogy otthonában revelálódik meg csak igazán az, akit Mátyás király templomában lélek szerint meg ismerni véltem.

Barátságos, nem cziczomás, de mégis sok izléssel elrendezett teremben várta a királyt. Ablakaiból a budai hegyekre és az alattuk elterülő Krisztinavárosra nyílik pompás kilátás. Hogy otthonosabb, cérüesebb legyen ez a királyi szoba, egyik sarokban zongorára esik tekintetünk. Előkelő, de pompájával cseppet sem tivalkodó szalon.

A király bejött. Nemes, szép férfias arcán azzal a kedves mosolylyal, melyet „obligátnak” vakmerőség lenne mondani. Tekintetében annyi jóság, hogy láttára eszünkbe sem ötlük azt gondolni: ez a nagyúr most leereszkedik hozzánk. Ember, aki a legfőbb földi méltóságban tündöklőleg bizonyítja azt, hogy ő a szó, egyetlen, valódi értelmében: ember.

Nem mondom, hogy nincs igazuk azoknak, akik azt mondják, hogy Károly király a magyart önfeláldozó küzdelmében, a harctéren ismerte meg és azért tudja értékét felismerni. Igazuk van. De hozzá teszem, hogy ehhez a felismeréshez bensőséges, nagyon meleg szív kell; olyan aminő neki van. Egyik ember így a másik úgy ismeri meg embertársát; de mekkora különbség van ezért a megismerések között. Megismerni lehet valakit, de elnézni még is lehet a feje fölött. Megismerni lehet egy nemzetet, de obligát dicsőítő szóval ellépni a nemzeti értékek frontja előtt, ez is lehet. Ezt megtehetik, sőt nem egyszer meg is szokták tenni az uralkodók.

A mi királyunk szívvel ismerte meg a magyar nemzetet, Ez az uralkodó az értékekért, melyeket a nagy időkben két kézzel áraszt feléje egy nemzet, értékkel adózik ő maga is: Királyi szívének bennünket teljesen megértő

vonalmával. Barátságos közeledése, ha szabad mondanom, nem leereszkedés tehát hozzánk, hanem annak a lelki impulzusnak a ténye, amellyel nagy elődei, egy szent István, egy Mátyás király érintkeztek a nemzettel.

Együtt voltunk előtte titkostonácsos, mágnás, vidéki bíró, vidéki pap, főispán. És ez az uralkodó amily szíves bensőséggel adott kezét a nagyuraknak, olyan keresetlen nyájjassággal nyújtotta jobbját a falusi bírónak, meg papnak is. Egy félperczzel sem társalgott tovább az előkelőségekkel, mint a társadalom polgári osztályából valókkal. Senkit sem feszélyezett kegyességével, de mindenkit elragadott közvetlenségével.

És társalgása, mert az volt, minő könnyed, minő eleven, minő minden helyzet ismerős és bensőséges! Neki ugyan *astereotipia* szótárából nem kellett egyetlen betű sem. Azt mondta a mi uralkodói szívének jól esett; úgy mondotta a mint az szokott beszélni, aki a természetesség és őszinteség iskolájában nevelkedett.

Felvillanó, szívünkbe néző tekintetében egy lelket kínál nekünk, olyan lelket amelynek nincs más törekvése, mint szeretni, boldoggá tenni ezt a nemzetet.

Tudatosan, megfontoltan, szinte száraz őszinteséggel mondom, hogy ez a tekintet egy lelket, szívet kínáló tekintet: Tudatosan mondom, utálom a bizantinizmust, hogy ennek a tekintetnek láttára eszembe jutott történelmi nagy idők ígéje: „In hoc signo vinces”, e jelenben győzni fogsz. Biztos vagyok benne, hogy ott, ahol a király tekintetéből a nemzetet szeretni igyekvő szív ragyog felénk, meg kell ismétlődnie a történelemnek a király és a nemzet egyetértéséből fakadó győzelemben.

A magyar királynál ilyen érzelmekkel telt meg az én szívem. De nem csak az enyém, hanem a becsületes falusi bíróné, me ga titkostonácsos úré is.

Lévay Mihály.

Hőseink árváiért.

A 29-ik honvéd gyalogezred két tisztjének — kikről mult számunkban tettünk említést — Godó Béla és Knöpfler Béla hadnagyoknak fáradozásait, a díeső honvédezered elesett vitézeinek árvái javára, fényes siker koronázta városunkban, 1205. kor. 18 fillért gyűjtöttek itt az ezred árvaalapja javára, melynek eszközlését nagyban előmozdította Nagy Lajos jegyző erkölcsi és anyagi közreműködése s amelyekért a nevezett két tiszt ez uton fejezi ki hála köszönetét az ezred nevében.

Az összeghez járultak: Beviz István 100 K. Egedi Minály 60 K. Hay Dezső 50 K. Flégner Géza 40 K. Lévy Mihály 30 K. Abonyi ipartestület 25 K. Sivó Miklós, Frankenberg Herman Dr. Hirn Márton, Sivó Jenőné, Eckstein Ignác, Beck Dezső, Népikör, L. Varga István, Varga János, Milch Gyuláné, Nyiri Dániel 20-20 kor. R. kath. tantestület 15 kor. Brück Adolf 15 kor. Kapeczky Lipót 14 kor. Konez Pál 12 kor. Nindl János, Homoky István, Béky Endre, Reinle Jánosné, Mészáros István, Lázár Armins, Moravetz István, Király Márton, R. kath. olv. egyesület, Juhász István, Csizmadia János, Bán Sándor, Klein Antal, Szűcs Joakim, Habony Mátyas, Liphay György, Véli Miksa, Kövágó József, Cseri István, Perényi Ignác Lengyel János, Skultéri István, Kovács István, Szeben András, Koncek Mihály, 10-10 kor. Csaszutlik Imre 8 kor. Ált. munkás képző egyesület, Kazinczi István, Perényi Mór, ifj. Szűcs István, Nagy István, Sz. Molnár István, Kummer Mihály, Bartucz Mihály, 6-6 kor. Fekete György, Temező György, Györe József, Kiss Antal, Dr. Blumgrund Naftali, Perényi Gyula, Müller Mór, Kastyán József, Csuthi Gyula, Szűcs István, Kóss Simonné, id. Szűcs István, Mária Bálintné, Krupincza Györgyné, Nagy István, Sz. Molnár József, Zelei Mihály, Márkus Mihály, Dobozy Kálmán, 4-4 kor. B. Szabó István, Koncez Istvánné, 3-3 kor. Magyar András, P. Györe János, Makay János, Koncez István, Végh János, ifj. Mészáros István, Szabó Pál, Csaba Mihály, Varró Anrás, Hólló Gyula, Telek Mihály, Vincze György, Vajda Zsigmond, Márton Bor-

bála, Koszori Lajos, N. N. Mádi György, Kis István, Kizsel Joakim Nikli Ferencz, Szikszay Pál, Szabó Lajos, Ábrahám Gyula, Simon Márton, Molnár István, Gaál Ferencz, Dobozy Dénes, Vadás János, Bán Mihály, Szeles Mihályné, Nagy István, Sándor István, N. N. Lipák Pál, Varga András, Retkes Kálmán, Rekes Mihály, Csörögi Albert 2—2 kor. és még 42 egyén 1—1 koronát.

Sivó Miklós temtése.

Intelligenciánk és közönségünk nagy részvétele mellett helyezték örök nyughelyére, a családi sírboltba Sivó Miklós földbirtokost, törv. hat. bizottsági tagot, a r. kath. egyház főgondnokát, keblen delelt.

A gyászoló család tagjai közül az elhunyt egyik fia, Sivó Gyula honvéd ezredes orosz fogságban szenved, egyik onokája, Battik Béla hadnagy a harcztéren küzd s így ök nem jelenhettek meg a gyászertartáson. A ravatalt számos koszori borította, köztük az adonyi uradalom is kégyuraság és, melynek a boldogult választmányi tagja volt.

A gyászertartást Lévy Mihály prelátus végezte két papi segédlettel. Rithnovszky Antál kántor megható gszászeneke után kivitték a temetőbe régi jó földes uraink ezen egyik kiváló, ember szerető, jó lelkű tagját, akinek örökebe lelki jó tulajdonságban hozzá hasonló és méltófia, Miklós lépki a mostani nehéz időben nem egyszer adta tanujelét nemes emberbaráti érzületeknek szegény sorsú népünk iránt, csakhogy erről, mint a valóban jótéméről általában kevesen tudnak.

H I R E K.

— **Iskola vizsgálat.** Rhedei János királyi tanfelügyelő több napig tartott alapos vizsgálatnak velette alá a helybeli elemi iskolákat. Látogatása folyamán kiterjeszkedett az iskolai higiénára, randartásra, aeshetikára, didaktikára, pedagógiára és methodikára. Tapasztalatait bőséges tudással és szigorral a tantestületi konferenciákon terjesztette elő s követendő irányelvekű figyelmébe ajánlta a tapitóságnak a miniszteri utasításokban és rendeletekben foglalt eszmék követését. Célja az iskolákat a modernség fokára emelni abban az útben, amint annak kivitele a mostani súlyos viszonyok között lehetséges. A miniszteri utasításokban, tantervekben, rendeletekben foglalt szigorú kövelemények feltételezik a megfelelő normális állapot: az iskolák szervezését, a tanítói állások, tantermek szaporítását. Ez is emberére fog találni ágilis királyi tanfelügyelőnkben. Ebben a meggyőződésben szivesen üdvözljük új tankerületében, kulturális, hazafias munkájának kezdetét.

— **Testületi gyűlés.** Rendkívüli gyűlést tartott f. hó 12 én Lévy Mihály prelátus, iskola igazgató egybehívására a róm. kath. tantestület. Főtárgya volt a gyűlésnek a királyi tantfelügyelőnk onfencián felvett jegyzőkönyvben foglalt követelmények mikénti végrehajtása. A helyi körülmények számbavételével és erejéből kitelhetőleg a testület mint eddig, úgy

azután is mindent elkövet, hogy az állami hatóság igényei is kielégítésének. Ez értelemben felvett jegyzőkönyv, mellékelte a konferenciális jegyzőkönyvhöz. Ezután szó esett arról, hogy f. hó 16-tól kezdve a tanórak az új időszámítás szerint tartottak meg. Prelátus elnök jelenti, hogy az egyházi f. hatóság, az iskolaszékbéli határozatát, mely szerint a családos tanítóknak 200, a nem családos tanítóknak 150 koronát drágasági pótlékként utalványoz — jóváhagyta. A nem nagy, de jóakaratról tanuskodó pótléket, a testület halálan fogadta. Szeretteljes komolysággal lelkesítve, buzdító a testületet a még nagyobb fáradaimokat követelő kulturális harcra, prelátus elnök a gyűlést bezárta.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte ismét Szakáll Lajost, az ipartestület érdemes elnökét és orszádját. Szabó Béláné Szakáll Annuska' 21 éves korában f. hó 24-én elhunyt. Rövid időn belül harmadik gyermekét vesztette el a mélyen sujtott család, és pedig mind viruló ifjúságában.

— **Olvasóinkhoz.** Mult számunk kéziratai a postán eltévelyedtek s csak vasárnap kézbesítették ki a nyomdába, miért is a lapot pár óra alatt kellett — úgy a hogy — össze állítani, minden korrektói nélkül; nem a mi hibánk volt, de azért a szives elnézését ép kérem, Szerk.

— **Hymen.** Brück Erzsikét eljegyezte Deutsch Miklós, az Egyesült izzólampá és villamosságai r.-i. műszaki tisztviselője.

— **Hőseink árváiért.** Egedy Pál a 29-ik honvéd gyalogezred elesett hősei özvegyeinek és árváinak alapja javára 50 koronát adort át járás főszoigabirájának.

— **Horogra került** megint egy félkéz kalmár. A héten betörték Banainának a törteli tanyáján s a csendőrség gyanúja Pástét, máskép Zsidó Jósikára irányult. A megejtett házkutatás eredménnyel járt, mert sok gyanus holmi került nyilvánosságra, a többek közt egy köteg kátránypapír is, a melyre nézve Pástét négyancsak igyekszik elhiteelni, hogy ő azt hol Deutchnénél, hol Holländernél vette, akik azonban erre nem emlékeznek. Ellenben Havas Samu kereskedése elől ellopottak nem régiben egy pár köteg kátrány papírt, a két eset között tehát nagyon valószínű az össze függés.

— **Exelsior.** Kása Béla 68. gyal. ezredbeli őrmestert ritka kitüntetés érte. A bronz, kis és nagy ezüst és az arany érdemkereszt-hez, kiváló bátor és vitéz magatartásáért most megkapta a német vaskeresztet is. Ő az első abonyi vitéz, aki eme ritka kitüntetésben részesül.

— **Meghívó.** A helybeli áll. polg. leányisk. „Önkepzőkör” jótékony célú előadást rendez, melyre mély tisztelettel meghívja Abony város közönségét. A tiszta jövedelmet a Piac-téren fölláltatandó „Hősök szobra céljaira ajánlja föl az „Önkepzőkör”. Az előadást máj. 5-én, 6-án és 7-én este 6 órakor tartatnak azonkívül 6-án és 7-én délután 3 órakor fél hely-ákkal. Tisztelettel az „Önkepzőkör” vezelő-sége. Felkérjük közönségünket, hogy kisor-sólásra alkalmas tárgyakat a polgári iskolába küldeni sziveskedjenek.

Házaladás.

a Piac-téren levő házam „Kossuth-tér 4” szabadkézből örökáron eladó. Abony Pest megye. özv. Osztrovszky Jánosné felvilágosított ad Szaitz Gábor.